

Over sjø og land

The Source
«Of Christmas Live»
Grappa

123456

Årets beste og mest uortodokse juleplate kommer uten tvil fra The Source. Hjelp og trøste og bevare meg. Trygve Seim, Øyvind Brekke, Mats Eilertsen og Per Oddvar Johansen samt en utrolig mengde gjestemusikere byr på en fantastisk, arabisk klingende og burlesk annerledesjul, ispedd en overdådig mengde musikalske juleoverraskelser. Hva med en tromboneversjon av «O, helga natt»? Eller en trommeutgave av «Du grønne glitrende tre»? Og er det ikke Kongelig norsk Marines Musikkorps som spiller med? Det hele i skjønn forening med en bråte mennesker fra ulike musikalske himmelstrøk, mange av dem fra arabisktalende egner. Og Anne-Lise Berntsen og Tora Augestad deltar på det overdådig musikalske gjestebudet, det samme gjør Lars Kleivstrand og Jarle Bernhoft og en lang rekke andre. Dette er platen for den litt krevende lytter som er lei av det årlig tilbakevendende gnålet om at nissen sitter på låven og sliter med den evinnelige julegrøften. Her er en utfordring for juletradisjonisten i noen hver av oss. Sett på denne platen på julaften og jeg garanterer en annerledes jul. Og på låven sitter nissen og lurar på hva i all verden som foregår...

Ikke alle nisser sitter på låven...

Alle tradisjonelle retter er på plass på årets musikalske julebord, men her er en advarsel: Ikke alt blir servert helt slik vi er vant til. Og slett ikke alle nisser sitter på låven.

EGIL HORNE MIKKELSEN

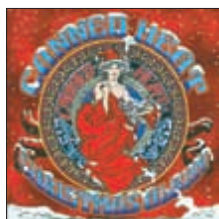

Uhyre smakfullt

Det norske jentekor
«Julens hjerte»
Kirkelig Kulturverksted

123456

Det norske jentekor er en videreføring av NRKs pikekor og er et høykvalitetskor. Det sies at norske kor holder et himmelhøyt nivå, iblant henter man hjem høythengende priser, og denne platen er en sikker vinner for lyttere som er ute etter kvalitet og julestemning av det gode gamle slaget. Her er de, alle de gode gamle julesangene utført på aller beste vis. «Det lyser i stille grender», med tekst av Jakob Sande, er noe av det mest julete man kan tenke seg, det samme gjelder for alle de andre: «I denne søte juletid», «Stille natt», «Her kommer dine arme små». Det uvanlige, og gledelig overraskende ved denne platen er at en rekke av de kjente juletekstene er sunget til gamle norske folketoner, det hele arrangert av Henning Sommerro. Her er også funnet plass til Ola Bremnes' nydelige tone til Petter Dass' «Christi naaderige Fødsel» med Kari Bremnes og Cikada strykekvartett. En uhyre smakfull og vakker juleplate.

Dessverre

Canned Heat:
«Christmas Album»
Ruf

123456

Nå står ikke verden til påske. Forlorne semihippier fra sekstitallet inviterer nu til julefest. Alle husker «On the road again», den har ennå magien i behold. Denne platen omfatter opptak fra sekstiåtte samt nyere, samtidige opptak, og man har invitert gjester med på platen, må vite. Blant andre ser Eric Clapton innom i et bonustrack som heter «Christmas blues». Hva et bonustrack egentlig er i denne forbindelse er jeg usikker på... Om det ikke er noen tilbake av de opprinnelige bandmedlemmene så skal vi ikke holde det imot dem, det samme gjelder jo til eksempel for Harmonien, der er også de opprinnelige medlemmene over alle hauger. Når sant skal sies er ikke dette en juleplate jeg uten videre vil anbefale, ikke er den vakker, den er slett ikke spennende, og vi trenger den på ingen måte. Interesserte anbefales heller å logge seg på YouTube og lytte til «On the road again». Det var saker, det.

Jul i Hollywood

Michael Bolton
«A swingin' Christmas»
Concord

123456

Michael Bolton hiver seg rundt og å spille inn sitt bidrag til juleplatehaugen i selveste Hollywood. Det kunne han like godt ha latt være. Det beste med denne juleplaten er faktisk arrangementene og storbandklangen. Michael Boltons røst virker ikke like overveldende som den engang gjorde, han var som en slags reserve-Ray Charles, nå har jorden gått noen runder, og Michael Bolton kan ikke lenger spille på overraskelseeffekten. Men pent er det jo, og jeg har en tendens til å se i nåde til plater som har med «The Christmas Song», og det har denne. Han kvir seg heller ikke for å dra til med «Silent night» og kommer greit fra det. Det hele er pakket inn i storslåtte arrangementer slik nesten bare amerikanere kan det. Dette er milevis fra snøtunge graner og rødbrustede dompapper. Jeg foretrekker dompappen.

Klassisk vellyd

Diverse artister:
«The Christmas Spirit»
Decca

123456

Man kan undres over viktigheten av å spille inn nye juleplater med klassisk musikk når selskapene sitter på juveler som dette. Det er ikke måte på hvor mye julekvalitet man finner på dette dobbeltalbumet. Her har Decca vært innerst i arkivskuffene og plukket frem det aller fremste. Herligheten starter med femtitallet. Selveste Kathleen Ferrier er representert. Ellers her kommer perlene på en snor: Luciano Pavarotti fra 1976, da han er på sitt aller beste, her briljerer Joan Sutherland (som gjorde krav på å ha oppdaget Pavarotti), Kiri Te Kanawa, enda en av de store, Leontyne Price, Renata Tebaldi, King's College Choir, London-filharmonikerne og mange flere. Skulle man ha den aller minste hang til klassisk musikk, samt være et julemenneske, er denne samlingen et virkelig funn. Om det så var påsken som stundet til, ville jeg ha kjøpt denne juleplaten.

Høyspent jul

Diverse artister
«We wish you a merry Christmas»
Deutsche Grammophon

123456

Høyspent, baryton, englekor, pauer og basuner, ultrahøy kvalitet, men julen er da ikke bare høytid? Her blir Jesusbarnet bejublet, og Maria, den hellige Guds mor, hyllet. Og det hele av noen av verdens fremste komponister, solister og orkestre. Ikke rart da, at resultatet er fremragende. En åpenbar «må ha»-plate for folk som trenger litt salvelse og høytid over livet sitt i disse lange, mørke vintermånedene. Og artistene er liksom ikke de nest beste: Plácido Domingo, Roberto Alagna, Luciano Pavarotti og Bryn Terfel er blant navnene som står på plakaten. Sammen bidrar de med så mye høytid at vi nesten ikke trenger å bidra selv. Det aller meste her er svært vakert og ytterst tiltalende, selv om en del av tolkningene nok er noe tilråskome og gjerne ikke taler til moderne mennesker, som Roberto Alagnas avsluttende medley, inneholdende blant annet «Jingle Bells». Den er skikkelig fæl.

THE SOURCE:
Årets mest fantastiske juleplate ble innspilt live på Cosmopolite i Oslo for to år siden, og er et sant norsk-arabisk juleeventyr fra ende til annen.

ARKIVFOTO: GRAPPA

En flott sanger

Jan Werner
«Eg veit i himmerik ei borg»
Frelsesarmeens juleplate

123456

Om lag ett år etter hans død kommer juleplaten med Jan Werner Danielsen. Han hadde enda en av disse sangstemmene man kunne bli sterkt misunnelig på i svake øyeblikk, og man kan undres på hva han kunne drevet det til. Han er også en fremragende representant for det lett svulstige, noe som jo gjerne hører julen til. Når dertil kommer en sangstemme i særklasse, er det lett å bli imponert. Med på platen er Elias Akselsen, i samsang med Jan Werner i en jublende festversjon av «Mitt hjerte alltid vanker», et kutt som i seg selv bør være grunn til å kjøpe platen. Med er også hans venn og kollega Elisabeth Andreassen. Vakkert og superjulete. Og hvem kan motstå «Gabriels obo»? De færreste, vil jeg tro. Aller, aller best, er Jan Werner Andreassen i et liveopptak fra Nobelkonserten i Oslo Spektrum i 2003. Her stortrives han og er på sitt sterkeste. Åpenbart en sanger for de store anledninger. Platen avsluttes med samsang mellom Jan Werner, Elisabeth Andreassen og Elias Akselsen i «Deilig er jorden». Rekk opp en hånd den som forblir uberørt. Man kan mene hva man vil om ulike artister og om ulike sjangere, men at Jan Werner var et stortalent og en langt utviklet musiker av betydelig format er det ingen tvil om.

Søt juletid

Carola
«I denna natt blir världen ny»
Kirkelig Kulturverksted

123456

Carola Häggkvist kjenner vi alle, svensk, sjarmerende, litt høyspent, troende, og en fin sanger. Det skal også fremheves at hun fremstår som musikalsk troverdig. Denne julehilsenen kommer fra hjertet hennes, har hun sagt. Hennes juleplate er – ikke overraskende – av det søttere slaget. Og ingenting galt med det.

Og dette er absolutt Carola slik vi kjenner henne, søtladet, flink og engasjert. Platen er innspilt i fødselskirken i Betlehem, noe som selvsagt gir den en ekstra dâm og dimensjon. Musikkerne kommer fra ulike himmelstrøk, noe som preger klang og uttrykk. Det er for øvrig andre gang Carola spiller inn juleplate i Fødselskirken, den første kom for åtte år siden. Når sant skal sies er det vel kanskje som julesanger Carola er aller, aller best.

Arrangementene er gjort av Erik Hillestad, som også har skrevet titellåten sammen med Carola.

Englerøst

Josh Groban
«Noël»
Reprise

123456

Det gjør aldri særlig vondt å lytte til Josh Groban. Uansett hva han måtte finne på å synge er han vel signet med en formidabel og sterkt misunnelsesverdige røst. Og det er jo ikke vanskeligere enn det: Ta en vakker røst, koble den med sanger alle elsker, og vips, så har man en gedigen julefavoritt. For vakkert er det så det forslår, vakkert, storslått og mer enn en anelse svulstig.

Og svulstig skal det kanskje være, som i «Ave Maria», med englekor, trompeter, pauker og basuner samt stort orkester, men litt på den svulstige siden kan vi jo komme noen hver når det nærmer seg juletid. Klokkelig nok har han tatt med to av julens aller kjæreste svisker: «'I'll be home for Christmas» og «The Christmas Song». Jeg er svak for sånt.

Det finnes mange flotte stemmer der ute, til sitt bruk har nok Josh Groban en av de flotteste og aller mest funksjonelle. En aldeles nydelig juleplate.

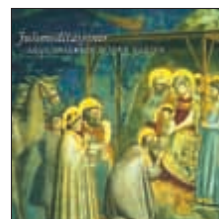
Til å bli glad i

Judy Collins
All on a wintry Night
Wildflower

123456

En av de klareste og reneste stemmene på denne siden av evigheten tilhører Judy Collins, amerikansk sanger av Guds nåde. Noen av oss har fulgt henne siden sent på sekstitallet, en fantastisk tolker av folke-musikk. Hun av alle er det nå som, i en alder av nærmere 70 ser i nåde til oss og utgir en juleplate. Fortsatt med den samme klarheten og ømheten i røsten, fortsatt med et troverdig foredrag, og en usedvanlig evne til formidling. Hun nevnes gjerne sammen med Bob Dylan, Joni Mitchell, Leonard Cohen og andre, og er den eneste sangeren jeg noensinne har hørt om som har stilt med døvetolk på konsertene sine.

Juleplaten hennes er en utsøkt, smakfull blanding av klassikere og egne sanger. Her er, som seg hør og bør. «'I'll be home for Christmas», i dette tilfellet a capella, «Silent Night» samt en rekke andre. Og ikke minst er her eksempler på Collins' egne arrangementer. Vakkert fra en vakker og voksen kvinne.

Kamelfri sone

Aage Kvalbein og Iver Kleive
Julemiddagsjoner
Kirkelig Kulturverksted

123456

Aage Kvalbein og Iver Kleive byr på en stillferdig musikalsk julefeiring. Her er ingen skarpe kanter, ingen ulyd eller ufred, ingenting her minner om de siste innspurtimene på butikksenteret der man halsler rundt for å finne de aller siste julegavene. Ingenting. Mer om stillheten etterpå. Her råder kun fred og fordragselighet. Platen har en helhetlighet som man ikke ofte finner på plater, det være seg juleplater eller andre. Og her finner man ikke utelukkende de aller mest tradisjonstunge: Hva med en urvakkert sats fra Sonate i e-moll av Vivaldi? Eller Largo fra Sonate i B-dur av samme mann? Man kan falle i julestemning av mindre. Det er noe spesielt med celloen, er det kanskje det at den minner så mye om den menneskelige stemme? Ikke akkurat dompap og julenek, men denne passer utmerket for folk som syns kameler og kongelige hornorkestre blir litt i meste laget ved julemiddagsbordet.

Aldri for gammel

Johann Sebastian Bach
«Weihnachts-Oratorium»
Philips

123456

Vi har vært innom det aller meste av det som hører julen til, men var det ikke noe med et barn som ble svøpt og lagt i en krybbe? Historien kommer her, på platen med den lengstlevende julemusikken i årets utvalg: Johann Sebastian Bachs overjordiske Juleoratorium. Innspillingen ble gjort i 1987, og er gjenuttitt i en Philips-serie som kalles Legendary Recordings. Mens forståelse på en krangler om ulike tilnæringsmåter til Bachs juleoratorium (originalinstrumenter eller ei? For hurtig? Eller for sakte?) kan vi andre lene oss rolig tilbake og glede oss over en usedvanlig varm og vakker og gladmusikkalsk innspilling av det eldgamle, evigglende storverket, med Staatskapelle Dresden, Rundfunkchor Leipzig, under ledelse av Peter Schreier (som også synger) og med øvrige solister som Helen Donath og Schreier selv. Storslått.